

PIANO
CLASSICS

GRIEG

PIANO SONATA
14 LYRIC PIECES

MATTHIEU
IDMTAL

EDVARD GRIEG 1843-1907

Piano Sonata in E minor Op.7

1. Allegro moderato	5'32	10. Melody Op.47 No.3	4'10
2. Andante molto	5'18	11. March of the dwarfs	
3. Alla Menuetto, ma poco più lento	3'32	Op.54 No.3	3'42
4. Finale – Molto allegro	6'54	12. Elegy Op.38 No.6	3'53
		13. Waltz Op.38 No.7	1'26

Lyrical Pieces

5. Arietta Op.12 No.1	1'46	14. Wedding Day at Troidhaugen	6'14
6. Berceuse Op.38 No.1	3'19	Op.65 No.6	6'14
7. Butterfly Op.43 No.1	1'59	15. Homesickness Op.57 No.6	5'44
8. Elegy Op.47 No.7	4'32	16. Vanished Days Op.57 No.1	8'03
9. Valse-Impromptu		17. Solitary Traveller	
Op.47 No.1	3'28	Op.43 No.2	2'49
		18. Nocturne Op.54 No.4	6'00

Matthieu Idmtal *piano*

Edvard Grieg can undoubtedly be considered the greatest Norwegian composer of the Romantic period. Already during his lifetime, Grieg was praised far beyond the country's borders, not only as a composer but also as a pianist and a conductor. In his compositions, Grieg shows himself a master in melody writing. Unlike no other, he succeeds in developing a musical language in which he achieves to combine the romantic idiom of his time with typical dance and folk elements from his native country.

Despite the fact that the young Edvard Grieg followed a strict musical education at the music conservatory of Leipzig, in his own works he would all too often chose to shake off the delineated German music tradition. Already during his student years, he was repeatedly told by his teachers that he was deviating too much from the classical form, and more than once he was commented upon that his compositions sound too Norwegian and too nationalistic. This is evidenced by the note on the first page of his single symphony's score, composed in 1864: "should not be executed". Indeed, the symphony was solely meant as an academic exercise. This symphony, made of four movements, is clearly a rarity in Grieg's oeuvre, even more so because of the fact that the composer wasn't fond of large scale works. The main body of his works is mainly made up of short pieces, and even large orchestral works such as his famous Peer Gynt are split in smaller parts.

That is exactly one of the reasons why Grieg's only *Piano Sonata, Op.7* has a special place within his compositions. The four-movement sonata, written by a 22-year-old composer, is all too often left out by the majority of pianists, and belongs therefore somewhat to the unfortunate group of forgotten piano sonatas. Nevertheless, the composition contains all the elements so characteristic of Grieg's genius: long lyrical melody lines, passionate drama, intimate moments of respite, nimble dance rhythms, and grandiose outbursts.

As a whole, the work creates the impression that Grieg knows how to paint the Norwegian landscape in astonishing detail, be it with music rather than with paint. The piano sonata fully reflects the ambitions and character of the then still young composer: high-spirited, virtuosic, impetuous, and permeated with brusque mood swings. Yet, the first bars of the *allegro moderato* show

maturity, where the notes of the opening motif (E-B-G) can be interpreted as a musical signature corresponding to Grieg's initials: Edvard Hagerup Grieg (H is the German B). Soon, the character of the opening gives way to a passionate whirlwind of chords and fingerpicked passages, and the listener is swept away into great drama, interspersed with moments of integrity and lyricism. This characterizes the whole of this first movement: many changes of mood, sometimes very abrupt, as if the composer was overflowing with musical ideas and inspiration.

The *andante molto* of this sonata could be seen as an evening walk through the Norwegian mountain landscape. It is perhaps in this second movement that Grieg best demonstrates his great maturity at a young age, as he manages to beautifully unfold the seemingly simple main theme into a majestic and orchestral forte. After this, tranquility returns and the intimate, almost pensive main theme is concluded by a dreamy major chord.

Grieg chose to designate the third movement *alla menuetto, ma poco più lento*. Yet this movement has - except for its time signature - little in common with the minuets as we know them from the Baroque or Classical periods. The catchy but rather restrained theme develops in a majestic dance with dark and threatening chords after which, seemingly out of nowhere, a beautiful lyrical middle section emerges. The contrast with what preceded could hardly be bigger: the music feels pure and sunny, having a quasi pastoral character. However, this does not last long, because after this peaceful theme the same imposing and fearful chords as could be heard in the opening theme return.

The virtuoso fourth movement, *finale - allegro molto*, is built from a recurring rhythmic motif consisting of punctuated notes, alternated by fast and capricious passages. The movement feels like a mad ride through the Norwegian forest: magical, mysterious, and slightly dangerous. The pianist is pushed to the limits, and erratic motifs alternate with themes of orchestral grandeur. Finally, the movement culminates in a grandiose and festive coda, which is very similar to the coda he would later write for his famous piano concerto.

"The ten volumes of *Lyric Pieces* form an intimate slice of my life," Grieg wrote in a letter to his publisher in 1901. Published between 1867 and 1901, the volumes can almost be read as a personal diary exposing a tangible timeline. The cycle contains 66 pieces and clearly follows the line of Grieg's examples;

Mendelssohn, Schumann and Chopin. Yet even here the composer's own personal mark is unmistakably present: the compositions often feel traditionally romantic, but at the same time the typically Norwegian melodies and folk dance rhythms are undeniably present. No other work in Grieg's oeuvre shows his development so clearly as the *Lyric Pieces*: though the first pieces are still clearly bound by romantic rules, it becomes clear how the last works take on an almost impressionistic character, foreshadowing composers such as Debussy and Ravel.

Edvard Grieg loved songs, and his vocal works are often very popular with singers. Right away, he demonstrates this talent for melody writing in the opening of the volume with the intimate *Arietta*. Like many composers of his time, Grieg also wrote a *Berceuse*, a touching lullaby in which his entirely unique harmonic language is immediately apparent. That the composer also loved nature is well known, and so many of his titles refer to nature. One of the pieces is entitled *Butterfly*, a work that could just as easily have been written by Schumann.

One of his best-known *Lyric Pieces* is undoubtedly the *March of the dwarfs*. However, this commonly used English title is a free variation on the original Norwegian title 'Trolldtog', which refers to trolls, rather than dwarfs.

Trolls are typical Norwegian creatures, and it was with these mythical figures in mind that Grieg and his wife Nina called their country home in Bergen 'Troidhaugen'. It is there that they would celebrate their silver wedding in 1892, which in turn resulted in the popular work *Wedding Day at Troidhaugen*. Some of the *Lyric Pieces* show an unprecedented profundity, as shown in works like the two *Elegies* or the particularly melancholic *Vanished Days*, and in pieces like *Solitary Traveller* or *Homesickness* a poignant nostalgia is present in which the love for his native country is never far away.

This album closes with *Nocturne*, as if it were an evening farewell. The work feels like a moment between day and night, between reality and dream, with Grieg unmistakably paving the way for the impressionists.

© Matthieu Idmtal
Translation: Issy Pearman

Edvard Grieg mag zonder aarzelen worden aanzien als de grootste Noorse componist uit de romantische periode. Ook tijdens zijn eigen leven werd hij geroemd tot ver over de landsgrenzen heen, waarbij hij niet alleen werd geprezen als componist, maar ook grote successen kende als pianist en dirigent. In zijn composities laat Grieg zich tonen als een meester in melodievoering. Als geen ander slaagt hij erin om een muzikale taal te hanteren waarbij het romantische idioom van zijn tijd verbonden wordt met typische volkse en folkloristische elementen uit zijn geboorteland.

De jonge Edvard Grieg volgt een strikt muzikaal parcours aan het muziekconservatorium van Leipzig, maar toch zal hij er in zijn eigen werken al te vaak voor kiezen om die afgelijnde Duitse muziektraditie van zich af te schudden. Reeds tijdens zijn studentenjaren werd hij er door zijn docenten meermaals op aangesproken dat hij te ver afweek van de klassieke vorm, en meer dan eens kreeg hij de opmerking dat zijn composities te Noors en te nationalistisch zouden klinken. Dit wordt onder meer duidelijk in zijn enige symfonie - eerder geschreven als academische oefening in 1864 - waar op de voorpagina te lezen stond in Griegs handschrift: "mag nooit worden uitgevoerd". Dat deze 4-delige symfonie tot een zeldzaamheid behoort in diens oeuvre kan worden versterkt door het feit dat de componist niet houdt van grote werken. Zijn rijke oeuvre bestaat voornamelijk uit korte stukjes, en zelfs grote orkestrale werken zoals zijn bekende Peer Gynt zijn onderverdeeld in kleinere delen.

Laat ook dat één van de redenen zijn waarom Grieg zijn enige *Pianosonate, Op.7* een bijzonderheid is binnen zijn composities. De vierdelige sonate, geschreven door een 22-jarige componist, wordt al te vaak links gelegd door de meerderheid van de pianisten, en behoort op die manier een beetje tot het ongelukkige groepje van vergeten pianosonates. Toch bevat de compositie alle elementen die zo kenmerkend zijn voor het genie van Grieg: bijzonder lyrische melodielijnen, hartstochtelijke dramatiek, intieme momenten van verpozing, lichtvoetige dansritmes, en grootse uitbarstingen. Het geheel doet de indruk wekken dat Grieg het Noorse landschap haarfijn weet te schilderen, al mag het dan met muzieknoden zijn in plaats van met verf. Deze pianosonate weerspiegelt helemaal de ambities en het karakter van de toen

nog jonge componist: levenslustig, virtuoos, onstuimig, en doordrongen van bruuske stemmingswisselingen. Toch geven de eerste maten van het *allegro moderato* blijk van maturiteit, waarbij de noten van het openingsmotief (E-B-G) geïnterpreteerd kunnen worden als een muzikale signatuur overeenstemmend met Griegs initialen: Edvard Hagerup Grieg (H is de Duitse B).

Al snel maakt het karakter van de opening plaats voor een passievolle wervelwind aan akkoorden en vingervlugge passages, en wordt de luisteraar meegenomen in grote dramatiek, afgewisseld door integere en lyrische momenten. Laat dit kenmerkend zijn voor het geheel van dit eerste deel: vele stemmingswisselingen, soms erg abrupt, alsof de componist overliep van muzikale ideeën en inspiratie. Het *andante molto* van deze sonate zou gezien kunnen worden als een avondlijke wandeling doorheen het Noorse berglandschap. Misschien is het wel in deze tweede beweging dat Grieg het meeste blijk geeft van grote rijpheid op jonge leeftijd, waarin hij het ogenschijnlijk eenvoudige hoofdthema prachtig weet te ontpoppen tot een majestueus en orkestraal forte.

Hierna keert de rust terug en wordt het intieme, haast overpeinzende hoofdthema besloten door een dromerig majeur-akkoord. Grieg koos in de derde beweging voor de aanduiding *alla menuetto, ma poco più lento*. Toch heeft dit deel - behalve dan de maatsort - weinig van de menuetten zoals we ze kennen uit de barokke of de klassieke periode. Het aanstekelijke maar eerder ingehouden thema ontspringt in een majestueuze dans met donkere en dreigende akkoorden waarna, ogenschijnlijk uit het niets, een prachtig lyrisch middendeel ontstaat. Het contrast met wat voorafging kan haast niet groter: de muziek voelt rein en zonnig aan, met een quasi pastoraal karakter. Lang duurt het echter niet, want na dit vredige thema keren dezelfde imposante en angstvallige akkoorden terug zoals we die hoorden in het beginthema.

Het virtuoze vierde deel, *finale - allegro molto*, is opgebouwd uit een wederkerend ritmisch, motief bestaande uit gepunteerde noten, afgewisseld door snelle en grillige passages. De beweging voelt aan als een dolle rit door het Noorse woud: magisch, mysterieus, en lichtjes gevaarlijk.

De pianist wordt tot het uiterste gedreven en ook hier wisselen capricieuze motieven zich af met thema's van orkestrale grandeur. Het geheel mondt uit in een grandioze en feestelijke coda, die erg veel weg heeft van de coda die hij later zou schrijven voor zijn bekende pianoconcerto.

MATTHIEU IDMTAL

“De tien volumes aan *Lyrische Stücke* vormen een intieme inkijk in mijn leven”, schreef Grieg in 1901 in een brief naar zijn uitgeverij. De bundels werden gepubliceerd tussen 1867 en 1901, en kunnen haast gelezen worden als een dagboek waarbij het geheel aanvoelt als een tastbare tijdlijn. De cyclus telt 66 stukken en liggen duidelijk in de lijn van Griegs voorbeelden; Mendelssohn, Schumann en Chopin. Toch is ook hier de eigen stempel van de componist onmiskenbaar: de composities voelen vaak traditioneel romantisch aan, maar zijn tegelijk doorspekt met typisch Noorse melodieën en volkse dansritmes.

Geen enkel ander werk in Griegs oeuvre laat zijn ontwikkeling zo duidelijk zien als de *Lyrische Stücke*: wanneer de eerste stukjes nog duidelijk gebonden zijn aan de romantische regels, wordt duidelijk hoe de laatste werken een bijna impressionistisch karakter krijgen, en een voorbode vormen voor componisten als Debussy en Ravel. Edvard Grieg hield van liederen, en zijn vocale werken zijn erg geliefd bij zangers. Dat talent voor melodievoering laat hij meteen blijken in de opening van de bundel met het intieme *Arietta*. Zoals vele componisten van zijn tijd schreef ook Grieg een *Berceuse*, een aandoenlijk wiegenlied waarbij zijn geheel eigen harmonische taal meteen duidelijk wordt. Dat de componist ook hield van de natuur is alom gekend, en zo refereren vele van zijn titels aan de natuur. Eén van de stukken doopt hij tot *Butterfly*, een werk dat evengoed door Schumann geschreven had kunnen zijn. Eén van zijn meest gekende *Lyrische Stücke* is ongetwijfeld de *March of the dwarfs*. Deze courant gebruikte Engelse titel is echter een vrije vertaling op de originele Noorse titel ‘Trolldtog’, die refereert naar trollen, en niet naar dwergen. Trollen zijn typische Noorse creaturen, en het was zelf met deze mythische wezens indachtig dat Grieg en zijn vrouw Nina hun landhuis in Bergen ‘Trolldhaugen’ zouden noemen. Het is daar dat ze hun zilveren bruiloft zouden vieren in 1892, en dat resulteerde dan weer in het populaire werk *Wedding Day at Trolldhaugen*. Dat sommige van de *Lyrische Stücke* een ongekende diepgang kennen bewijzen werken als de beide *Elegies* of het bijzonder melancholische *Vanished Days*, en ook in stukken als *Solitary traveller of Homesickness* komt een aangrijpende nostalgie kijken waarbij de vaderlandsliefde nooit veraf is.

Deze cd sluit af met *Nocturne*, als was het een avondlijk vaarwel. Het werk voelt aan als een moment tussen dag en nacht, tussen werkelijkheid en droom, waarbij Grieg het pad voor de impressionisten onmiskenbaar effent.

© Matthieu Idmtal

“I have listened to Sofronitsky, Gilels, Richter and Ashkenazy – great Scriabin players all. Young Matthieu Idmtal has the potential to join that lofty group.” – The American Record Guide

“He plays with high sensitivity, with flair and imagination, and most of all, with a lot of poetry.” – Radio Klara

“Belgian pianist Matthieu Idmtal creates a wonderfully colorful and profound universe that not only surprised me, but even more completely captivated me. His great technical vocabulary leads to an interpretation that combines a refined sound with penetrating expressiveness in a sublime way.” – Opus Klassiek

It is clear that Matthieu Idmtal's debut album, dedicated to Alexander Scriabin, stunned press and public.

His distinctive musical personality and highly sensitive interpretations are widely praised, and meanwhile he can be regarded as an established name on national and international stages.

As a prize winner of more than 15 international music competitions, Matthieu Idmtal has performed in Belgium, the Netherlands, Italy, France, Germany, Great Britain, Switzerland, Latvia, and Spain.

He appeared at multiple renowned concert halls and made part of international festivals such as the Klara Festival, Les sommets musicaux de Gstaad (Switzerland), Musicales en côte Chalonnaise (France), Festival Musiq'3, Les Sommets du Classique (Switzerland), Festival Musical d'Arcangues (France), Les Festivals de Wallonie, Brussels Piano Festival,...

Matthieu Idmtal feels an endless gratitude to his teachers Frima Nakhimovitch, Maria Andreeva, and Vitaly Samoshko, and is thankful for every inspiring and marking musical encounter that influenced him to be the musician he is today.